

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, r.

Znak: WZPS-3.431.7.11.2023.ML

Pani Magdalena Matysek
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Świeszynie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 2285) inspektorzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie przeprowadzili w dniach 1-3 lutego 2023 r. kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeszynie. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki opisane zostały w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 11 stycznia 2024 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie oceniono pozytywnie z uchybieniami.¹

Dyrektorem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie jest od 1 października 2020 r. Pani Magdalena Matysek.

Gmina Świeszyno liczy 7.803 mieszkańców. Liczba rodzin objętych w 2022 r. pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie wynosiła 118, a 145 mieszkańcom udzielono wsparcia w postaci pracy socjalnej. W Ośrodku zatrudnionych jest 10 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 3 pracowników socjalnych. Ośrodek w dniach kontroli spełniał zatem warunek art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Dyrektor oraz pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie posiadają odpowiednie kwalifikacje, wymagane przepisami art. 116 ust. 1, art. 156 oraz art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w kontrolowanym okresie pracownicy socjalni GOPS podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Zgodnie z art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej GOPS w Świeszynie corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ocenę przekazano Radzie Gminy w wyznaczonym terminie.

Zgodnie z art. art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie *Sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”* oraz *Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach MRiPS-03-R*. Ponadto GOPS w Świeszynie sporządza corocznie *Sprawozdanie z działalności*. Ośrodek przekazał je w wyznaczonym terminie. Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń pieniężnych (zasiłki stałe, okresowe, celowe, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”) i niepieniężnych (posiłki w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, usługi opiekuńcze, kierowanie i odpłatność za pobyt w DPS, udzielanie schronienia). Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Podczas kontroli ustalono, że przyjęte wnioski o udzielenie pomocy oznaczone zostały datą wpływu. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja była kompletna, przejrzysta. Terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, poprawnie ustalano w nich sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Akta spraw zawierały również w razie konieczności dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy. Decyzje administracyjne zawierały wszystkie elementy, określone w art. 107 Kpa.

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej) należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Zespół kontrolujący ustalił, że w kontrolowanym okresie Gmina Świeszyno nie realizowała ww. zadania. Jak wynika z pisemnej informacji Dyrektora jednostki - *Gmina Świeszyno nie posiada mieszkań chronionych z powodu deficytu lokali, które po przystosowaniu mogłyby spełniać taką funkcję*. Każdy organ administracji jest zobowiązany do wykonywania zadań, jakie spoczywają na nim z mocy ustawy. Zadanie określone w art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej nie jest zatem realizowane.

Na terenie Gminy Świeszyno nie funkcjonują schroniska dla bezdomnych, nie ma również noclegowni, ogrzewalni ani innych placówek dla bezdomnych, domu dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży. W celu zabezpieczenia schronienia osobom bezdomnym Gmina Świeszyno zawiera umowy z ośrodkami wsparcia z terenu innych gmin:

- Stowarzyszenie „Jesień” w Nowym Jasińcu – usługi schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi;
- Stowarzyszenie Pomoc Nieuleczalnie Chorym i Bezdomnym „Pro Bono” Centrum Socjopomocy w Brodźcach, Szczecinek – Schronisko dla Osób Bezdomnych w Brodźcach.

Zgodnie z art. 48a ust. 11 ustawy o pomocy społecznej *wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach*”. Natomiast art. 48a ust. 11 c stanowi, iż *gmina zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania*.

GOPS w Świeszynie przed terminem kontroli nie dokonał zgłoszenia do rejestru Wojewody Zachodniopomorskiego miejsc w schroniskach dla bezdomnych ze względu na błędną interpretację przepisów prawa w tym zakresie. Po zakończeniu kontroli, a przed sporządzeniem protokołu kontroli, jednostka dokonała stosownego zgłoszenia w dniu 15 lutego 2023 r.

Gmina Świeszyno korzysta z żywności w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020” współpracując z „Caritas” w Świeszynie oraz Zegrzu Pomorskim. W kontrolowanym okresie pomocą w postaci artykułów żywnościowych objęto 62 rodziny (150 osób) w „Caritas” w Świeszynie, a w Caritas Zegrze Pomorskie - 58 rodzin (125 osób).

W kontrolowanym okresie w GOPS w Świeszynie 3 osoby objęte były kontraktem socjalnym (zgodnie z informacją zawartą w Sprawozdaniu MRiPS-03-R za 2022 r.). Podczas kontroli przeanalizowano 2 z nich. Realizowano je zgodnie z założeniami. Klienci nadal objęci są pracą socjalną i pomocą Ośrodka. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i ich rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalano daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt oraz po jego zakończeniu.

Na terenie Gminy Świeszyno zatrudniony jest psycholog, który przyjmuje mieszkańców Gminy (dorosłych i dzieci). Spotkania odbywają się raz w tygodniu w godzinach od 8:30 do 11:30 w Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Świeszyno. W 2022 r. ze wsparcia psychologa skorzystało 46 osób. W razie potrzeby skorzystania z poradnictwa prawnego osoby z Gminy Świeszyno kierowane są do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, gdzie mogą skorzystać z nieodpłatnego wsparcia.

Pracownicy socjalni organizują zbiórki sprzętów gospodarstwa domowego, odzieży, które przekazują bezpośrednio osobom potrzebującym. W 2022 r. Ośrodek pośredniczył w przekazywaniu paczek odzieżowych z CARITAS dla rodzin z małymi dziećmi, stroików świątecznych dla seniorów wykonanych przez Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Świeszyno, paczek żywnościowych przygotowanych przez Koło Wolontariatu przy Szkole Podstawowej w Świeszynie. Ośrodek był współorganizatorem festynu dla osób niepełnosprawnych współfinansowanego z PFRON. Corocznie w październiku Wójt Gminy Świeszyno i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Świeszynie organizują Bal Seniora. Pracownicy Ośrodka zajmują się przygotowaniem i obsługą balu.

Ośrodek współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Mieszkańcom Gminy Świeszyno w kwestii ustalania form i zakresu pomocy mieszkańcom Gminy. Od wielu lat współpracuje również z Caritas Świeszyno i Zegrze Pomorskie. Wydawane są skierowania do otrzymania żywności i sporządzane sprawozdania. Współpraca z Caritas polega również na wskazywaniu osób w trudnej sytuacji życiowej, którym oferowana jest pomoc w formie zakupu leków, opału lub wyposażenia dzieci do szkoły. W 2022 r. Ośrodek nawiązał współpracę z Caritas w Koszalinie, która przygotowała paczki z odzieżą dla dzieci z terenu Gminy Świeszyno. Pracownik socjalny nawiązał kontakt z organizacją „Biegolas”, która w okresie Świąt Bożego Narodzenia objęła pomocą jedną rodzinę z terenu Gminy Świeszyno. Pomoc polegała na remoncie piekarni, zostały zakupione również artykuły gospodarstwa domowego i sprzęt AGD. Ośrodek rozpoczął także współpracę z Fundacją „Nauka dla środowiska”, która swoimi działaniami wspiera osoby starsze, niepełnosprawne, samotne.

Stwierdzone uchybienia wynikały z niepoprawnej interpretacji przepisów prawa – przekonania, że do Rejestru Wojewody zgłasza się jedynie instytucje zapewniające

schronienie na własnym terenie. Ponadto przyczyną braku realizacji zadania *prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych* był deficyt lokali, które po przystosowaniu mogłyby spełniać taką funkcję. Skutkiem był brak realizacji wymienionych zadań w kontrolowanym okresie w Gminie Świeszyno. Za prawidłową realizację zadań GOPS odpowiada Dyrektor jednostki.

Podczas kontroli przeanalizowano sposób realizacji zalecenia zawartego w Wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 7 sierpnia 2017 r. (Znak: K-S-1.431.1.10.2017.ML). Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie poprawnie sporządzano sprawozdania w zakresie realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej
zalecam:

1. jako zalecenie zwykłe w zakresie realizacji zadań gminy określonych w ustawie o pomocy społecznej:

prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych (a od 1 listopada 2023 r. - w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych, zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej z dnia 28 lipca 2023 r.).

2. jako zalecenie zwykłe w zakresie przyjętych procedur:

zgłaszanie wszelkich zmian danych objętych rejestrem miejsc, w którym gmina udziela tymczasowego schronienia, w terminie określonym w art. 48a ust. 11c ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Właściwy podpis na oryginale

Do wiadomości:
Pani Ewa Korczak
Wójt Gminy Świeszyno